

# Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΔΑΝΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΚΟΛΑΣΕΙ



Αυτ. Μομφερράτος

Ο Δάντης χειραγωγούμενος ύπὸ τοῦ ὄδηγοῦ του ἀφίκνεται εἰς τοὺς κύκλους, ἔνθα ἐπὶ ἀμ-μώδους παχέος ἐδάφους γυ-μναὶ ψυχαὶ ἐβασανίζοντο, κα-ταφλεγόμεναι ὑπὸ αἰώνιου καὶ βραδέως πιπτούσης βροχῆς πυρός.

Piovén di fuoco dilatate falde  
come di neve in alpe senza vento.

Ἡσαν οἱ ἐν τῷ κόσμῳ ἀντι-  
στρατευθέντες πρὸς τὸν Θεὸν  
καὶ πρὸς τὴν φύσιν. Ἐκεῖ συναντᾶ ὅμιλον σοδδομι-  
τῶν κολαζομένων, οἵτινες παρελαύνουσι, ἔκαστος  
δὲ διερχόμενος προσπαθεῖ νὰ διαγνώσῃ τὸν περιέργον  
περιηγητὴν τῶν μυστηριωδῶν τόπων. Εἰς μετὰ τὸν ἄλ-  
λον διαβαίνει, ὅταν τις αὐτῶν ἀναγνωρίζῃ τὸν Δάν-  
την· σύρων δὲ αὐτὸν τοῦ φορέματος ἀναφωνεῖ οἶον  
θαῦμα! καὶ τείνει φιλίαν χεῖρα. Ὁ ποιητὴς συγκεν-  
τῶν τὸ βλέμμα διακρίνει τὸν διδάσκαλόν του Βρου-  
νέττον Λατίνην, φέρων δὲ καὶ κλίνων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ  
ἐψημένου προσώπου του μετὰ δριμέος σκώμματος ἀπαν-  
τᾶ. Ὦμετες ἐνταῦθα, κύρι Βρουνέττε;

Ο Βρουνέττος Λατίνης ἐγεννήθη ἐν Φλωρεντίᾳ  
κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 13 αἰώνος· ἀκριβῶς τὸ ἔτος τῆς  
γεννήσεώς του δὲν εἶνε γνωστόν, τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε

ὅτι κατὰ τὸ 1262 ἡ φήμη αὐτοῦ ὡς ἐξόχου πνεύματος ἦτο μεγάλη, διότι ὁ Ricordano Malespini σύγχρονός του, πραγματευόμενος περὶ τοῦ Ἀλφόνσου Χ τῆς Καστιλλίας μνημονεύει αὐτὸν πρέσβυν, ἀποσταλέντα ὑπὸ τῶν γουέλφων τῆς Φλωρεντίας ἵνα προκαλέσῃ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ κατὰ τοῦ Μαμφρέδου· ὄνομάζει δ' αὐτὸν ἄνδρα μεγαλόνουν (*di grande senno*). Κατὰ τὸ 1260 φεύγων ἐκ τῆς πατρίδος του ἥλθεν εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐπὶ πολὺν χρόνον διέτοιψε διδάσκων· ἐκεῖ δὲ μακρὰν τῆς πολιτικῆς ἀνεμοζάλης τῶν συγκρουομένων μερίδων τῶν γουέλφων καὶ γιβελίνων, οὐκ ὀλίγα ἐδημοσίευσε συγγράμματα. Ἐπανέκαμψεν εἰς Φλωρεντίαν, διότι κατὰ τὸ 1284 ἀναφέρεται σύνδικος τῆς φλωρεντινῆς κοινότητος, ἐν ᾧτει δὲ 1294 ἀπέθανε. Κατὰ τὸν I. Βιλλάνην ὑπῆρξε «μέγας φιλόσοφος καὶ διδάσκαλος τῆς ρητορικῆς, ἔθηκε δὲ τὰς πρώτας βάσεις τῆς φλωρεντινῆς καλλιλογίας.» Τοὺς ὑπερβολικοὺς ἐπαίνους ἐμετρίασεν ὅμως ἡ κριτικὴ (πρό. Tiraboschi). Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του τὸ σπουδαιότερον εἶνε ὁ θησαυρός του γραφεὶς εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν (*Li Trhe-sors*), εἶνε εἶδος ἐγκυκλοπαιδείας περιέχων μελέτας ἀναγομένας εἰς πάσας σχεδὸν τὰς ἐπιστήμας. Ἄλλ' ἡ μεγαλειτέρα δόξα τοῦ Βρουνέττου Λατίνη, εἶνε, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ διδάσκαλος τοῦ Δάντου, ὡς φανεροῦται ἐν τῇ XV ὡδῇ τῆς Κολάσεως. Ὁ Δάντης μάλιστα πλείστους ἐπαίνους φιλοδωρεῖται αὐτῷ διὰ θαυμασίων στίχων.

Che in la mente m' è fitta, ed or m' accnora  
 La cara buona immagine paterna  
 Di voi, quando nel mondo ad ora ad ora  
 Mi 'nsegnavate come l' uom s' eterna.

'Αλλὰ διατὶ ὁ μέγας τῆς Φλωρεντίας ποιητὴς ἐτοποθέτησε τὸν διδάσκαλόν του μεταξὺ τῶν παρὰ φύσιν

άσελγῶν; ἐξ ίδιοτροπίας ποιητικῆς ἄρα γε ἡ διότι ύπηρξε πραγματικῶς ἔνιχος τοῦ αἰσχροῦ ἀμαρτήματος; ;

‘Ο *Tiraboschi* κλίνει πρὸς τὴν δευτέραν γνώμην, παρατιθέμενος καὶ τοῦ Ἰωάννου Βιλλάνη τὴν πληροφορίαν ὅτι ὁ Βρουνέττος *Latínης* ύπηρξε *mondato nōmō*. Μοὶ φαίνεται ὅμως ὅτι ἄλλη ἐξήγησις ἡδύνατο νὰ εἶνε ὀρθοτέρα. ‘Ο Δάντης, γουέλφος τὸ πρῶτον, ἐκ προσωπικῶν λόγων μεταβαλὼν ίδεας, κατέστη φανατικῶτατος γιβελίνος πρωταγωνιστήσας. “Οστις γινώσκει τὴν ίστορίαν τῆς Ἰταλίας τοῦ 13 αἰῶνος, τὴν μεταξὺ ἐκκλησίας καὶ κοσμικῆς ἐξουσίας πάλην, τοὺς μεταξὺ γουέλφων καὶ γιβελίνων ἀγῶνας, δύναται νὰ νοήσῃ τὸν βαθμὸν τῶν πολιτικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παθῶν. Ἡ ἀφοσίωσις τοῦ ἵταλοῦ εἰς ἐν τῶν δύο κομμάτων ἥτό τι ιερώτερον καὶ αὐτῆς τῆς πατρίδος· οὐδεὶς δειμὸς οὔτε συγγενείας οὔτε αἴματος ἡδύνατο νὰ συνδιαλλάξῃ τούς πολιτικῶς διισταμένους. ‘Ο Δάντης δοκιμάσας τὰς πικρίας πάσας τῆς πολιτικῆς ἥττης, ἐξόριστος καὶ μακράν τῆς πατρίδος του *Φλωρεντίας*, προσπαθῶν μάτην νὰ εὕρῃ καταφύγιον ἐναντίον τῆς ἀπηνωῆς καταδιώξεως τῶν ἰσχυσάντων ἐχθρῶν του, συνέλαβε καὶ ἐπραγμάτωσε τὴν ίδεαν νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τοῦ καλάμου του· καὶ ἡ μοῦσά του, ἐμπνεομένη ύπὸ τῶν ἀκατασχέτων παθῶν του, παρήγαγε τὸν κόσμον ἐκεῖνον τῶν νεκρῶν, ἐν ᾧ ἐτιμώρησε τοὺς ἐχθρούς του καὶ ἀντήμειψε τοὺς φίλους του. Δὲν ἡδύνατο νὰ φεισθῇ κατ’ ἀκολουθίαν οὐδὲ τοῦ διδασκάλου του, ὅστις φαίνεται διεκρίθη ἐν τῇ μερίδι τῶν γουέλφων. Οἱ ἐν τῷ πυρίνῳ τόπῳ τοῦ “Ἄδου κολαζόμενοι ύπηρξαν πάντες κληρικοὶ καὶ σοφοὶ πεφημισμένοι.

tutti fur chercl  
E letterati grandi e di gran fama  
D' un medesmo peccato al mondo lerci.

Μεταξύ τούτων λοιπὸν κατέταξε καὶ τὸν διδάσκαλόν του. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου ἀνεκήρυξε μὲν αὐτὸν σοφόν, ἀλλὰ δὲν ἐθεώρησεν αὐτὸν ἄξιον τοῦ παραδείσου, ἀποδοὺς αὐτῷ ἀμάρτημα, εἰς ὃ Ἰως δὲν περιέπεσε, καὶ δι' ὃ ὁ ἴδιος ἔγραφε ζῶν

Deh come son periti quei che contra natura brigant tal lussura!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΟΜΦΕΡΑΤΟΣ

ΣΤΙΓΜΑΙ ΘΥΜΗΔΙΑΣ

'Ο κ. Γ\* ὑπειςέρχεται: σχεδὸν ἀπρόσκλητος εἰς παρατιθέμενον γεῦμα, τρίβων τὰς χεῖρας καὶ ὀξύνων τοὺς ὅδόντας.

— Καὶ παραδέχεται λοιπὸν καὶ σύ, λέγει εἰς τὸν γείτονά του, ὅτι εἶνε γρουσουζῆς νῦν καθήσουν 13 εἰς τὸ τραπέζι;

— Βεβαιότατα! ὅταν ἔγουν μαγειρεύσει μόνον διὰ 12.

\* \* \*

Μεταξύ ἀθρῶν δεσποινίδων τοῦ συρμοῦ. Ἡ συζήτησις περὶ καλλωπισμοῦ καὶ γρωμάτων,

— 'Εγὼ προτιμῶ τὸ κυανοῦν.

— 'Εγὼ τὸ τριανταφυλλί.

— 'Εγὼ τὸ πράσινον.

— 'Εγὼ τὸ μαῦρο. Μου ἐμπνέει εὐαρέστους ιδέας . . .

— Πῶς, εὐαρέστους;

— Μάλιστα μοῦ φαίνεται, πῶς εἴμαι... γήρα.

